

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 20. januar 2021.godine

RTS- Šekler: Epidemija će proći brže nego što većina misli

RTS- Radmilo Petrović: Vakcinacije protiv variole i kovida ne mogu da se porede

RTS- Kako je protekao prvi dan masovne vakcinacije u Srbiji

BLIC- DONACIJA IZ BAHREINA I PORUKA OD ŠEIKA Sleteo avion sa medicinskom opremom, Brnabić: Ovo je jedna od najvećih pojedinačnih donacija koje smo dobili

BLIC- Dr Kon nakon sednice Kriznog štaba: Aktuelne mere ostaju na snazi, evo o čemu će se ubuduće raspravljati na sastancima

POLITIKA- Agencija za lekove: Sve vakcine su proverene i bezbedne

The screenshot shows a news article from RTS (Radio Televizija Srbije) titled "Šekler: Epidemija će proći brže nego što većina misli". The article discusses the rapid spread of the virus and the importance of vaccination. It includes a video of Milanko Šekler speaking, several small images of medical staff, and a sidebar with related news items like "Bebam romana u finalu izbora za NIN-ovu nagradu" and "Subotica – priveden vozac samonos sa 2,28 promila alkohola".

Šekler: Epidemija će proći brže nego što većina misli

Virusolog Milanko Šekler kaže za RTS da je važno da se građani masovno odazovu pozivu na vakcinaciju, jer je to jedini način da se epidemija privede kraju i da se potpuno kontroliše. Poručuje da će epidemija proći mnogo brže nego što 99 odsto ljudi misli.

Milanko Šekler je, gostujući u Jutarnjem dnevniku RTS-a, naveo da je potrebno da se ljudi masovno odazovu pozivu na vakcinaciju.

"Imunizacija je jedan od najbitnijih koraka u suzbijanju epidemije uz prokužavanje i ovo do sada što smo preživeli skoro godinu dana. Vakcina je jedini način da se stvar stavi pod kontrolu, odnosno da se epidemija privede kraju i da se potpuno kontroliše", ističe Šekler.

Cilj je da se u što kraćem periodu vakciniše što više ljudi, a Šekler objašnjava zašto su rokovi bitni.

"Rokovi su vrlo bitni jer bi vakcinacija, ukoliko bi rastegla u dužem periodu, počela da gubi smisao. Da bi se stvorio kolektivni imunitet potrebno je da uz one ljude koji su preležali i bili asimptomatski, i imaju nekakav imunitet, ovaj drugi deo ranjivih kategorija, odnosno ugroženijih, kao što su zdravstveni radnici, stariji, delovi državnog sistema da se i oni vakcinišu u što kraćem periodu da bi se te dve stvari spojile i da bi u jednom trenutku te dve grupacije činile preko 85–90 odsto", objasnio je Šekler.

U tom trenutku, kako kaže, virus više neće imati koga da zarazi i može da nestane.

"Ukoliko bi se vakcinacija razvukla i to trajalo godinu dana onda će početi da dolazi do onih ljudi kod kojih je imunitet nestao, pa će se i oni inficirati. Onda ulazimo u vrzino kolo. Zato je potrebno u što kraćem periodu što veći broj ljudi", ističe Šekler.

"Ne može se uopšteno reći koju vakcnu odabrat"

Naglasio je da građani u Srbiji mogu da biraju koju će vakcnu primiti i da je to neobična privilegija.

"Obično zemlje Evrope imaju jednu vakcnu ili dve, igrom slučaja mi imamo nešto veći izbor i jeste privilegija, jer u svakom slučaju nisu sve vакcine iste u smislu principa i načina pravljenja i stvaranja imuniteta, pa samim tim u zavisnosti od ljudi koji treba da se vakcinišu može da se izabere bolja vакcina, bezbednija, efikasnija i može da se bira u skladu sa nekim stručnim principima i to je odluka na izabranom lekaru", rekao je Šekler.

Istakao je da kineska ne spada u najefikasnije, ali spada u najbezbednije vакcine.

"Radi se o inaktivisanoj, odnosno mrtvoj vакcini. Ona je efikasnna u tom smislu da 100 posto vam garantuje da nećete dobiti tešku kliničku sliku, odnosno da bude ugrožen život, Jedan procenat ljudi će moći da se inficira, ali će to biti blaga klinička slika i jedan mali procenat ljudi će moći da se inficira i dobije srednju kliničku sliku. U svakom slučaju, ona garantuje glavu na ramenima", naveo je Šekler.

Naglasio je da se ne može uopšteno reći koju vакcnu odabrat, jer sve zavisi od čega pojedinac boluje, da li je već bio zaražen ili nije, da li je u potpunosti zdrav.

"Novi soj virusa ne utiče na efikasnost vакcinacije"

Na pitanje ima li novog soja virusa kod nas, Šekler kaže da ga za sada kod nas nema u uzorcima koji su poticali od ljudi koji su se razboleli, a došli su u Srbiju negde pred katolički Božić.

"Mi smo organizovali i dobijali uzorke baš od tih putnika koji su tada došli iz čitave Evrope. To su oni koji su došli i razboleli se. Nismo za sada našli nijedan uzorak koji bi pripadao toj kategoriji mutiranog virusa", dodao je Šekler.

Ukazao je da to za samu epidemiju, mere i samo građanstvo nema neki značaj, više ima naučni značaj da se prate ti klasteri.

"Ne utiče ni na efikasnost vакcinacije, jedino što može da izmaltretira zdravstveni sistem u smislu što se više prenosi pa da veći broj ljudi se zarazi u kraćem periodu pa da opet dođemo do nekog zagušenja. Inače, klinička slika je ista, nema jači ili opasniji oblik što je najvažnije", poručuje Šekler.

Na pitanje kada će proći epidemija, Šekler kaže: "Mnogo brže nego što 99 odsto ljudi misli".

The screenshot shows a news article from RTS (Radio Television Serbia) dated January 20, 2021. The headline reads "Radmilo Petrović: Vakcinacije protiv variole i kovida ne mogu da se porede". The article discusses the epidemiologist's views on vaccination against smallpox and COVID-19. It includes a video clip of the interview on the "Beogradskoj hronici" program.

Radmilo Petrović: Vakcinacije protiv variole i kovida ne mogu da se porede

Epidemiolog u penziji, doktor Radmilo Petrović, kaže za RTS da svaka vakcina ima neke svoje prednosti i nedostatke, ali da je u redu što imamo mogućnost da izaberemo koju ćemo primiti. Otkriva i za koju vakcincu se on prijavio, ali i prenosi iskustva masovne vakcinacije protiv velikih boginja 1972. godine.

Doktor Radmilo Petrović je, gostujući u "Beogradskoj hronici", naveo da ga nije iznenadilo što smo za kratko vreme dobili nekoliko vakcina.

"Prijavio sam se za kinesku vakcincu"

Na pitanje da li se prijavio za vakcinaciju, doktor Petrović kaže da jeste i to za kinesku vakcincu.

"Bilo je potrebno deset i više godina za osvajanje proizvodnje jedne nove vakcine, a to je bilo u prošlom veku. Savremena tehnologija i iskustvo je ubrzalo sve to, a i sama situacija je nalagala da se što pre dođe do vakcine", dodao je Petrović.

Ja sam na početku ove pandemije rekao da će trebati godinu dana za osvajanje proizvodnje, kada su svi očekivali da će to da bude brzo, istakao je Petrović.

Kaže da bi teorijski bilo bolje da smo još ranije došli do vakcine, ali da nije bilo moguće.

"Nije bilo mogućnosti ranije, jer ona prolazi sve te faze ispitivanja na životnjama, pa na manjoj grupi ljudi, pa na većoj grupi ljudi da budemo u potpunosti sigurni da je vakcina bezbedna. Trebalo je ovoliko vremena", istakao je Petrović.

Ukazao je da je dolazak do vakcine protiv koronavirusa ubrzalo to što se već radilo na vakcinama protiv SARS-a 2003. godine i MERS-a 2012. godine, kao i vakcine protiv ebole.

"Variola je došla iznenada"

Doktor Petrović je 1972. godine učestvovao u masovnoj vakcinaciji protiv velikih boginja, ali kaže da to ne bi upoređivao sa sadašnjom situacijom.

"Nama je variola došla iznenada. Mi smo koronu dobili tek u martu, a pre marta su je imale Kina i druge evropske zemlje. Nijedna epidemija nas ne može zaobići, jedino možemo da budemo na kraju kolone, a ne na početku", naglasio je doktor.

Na pitanje kako je izgledala masovna vakcinacija 1972. godine, Petrović kaže da je on učestvovao u vakcinaciji u početku, dok se još nije znalo da je epidemija i dok još nije bila objavljena. Istakao je da je vakcinisao i noću.

"Sam strah od variole, koja daje smrtnost oko 50 i više odsto, je naterala ljudе da bez velikog razmišljanja hrle i tražili su mesto za vakcinaciju. To su bili ogromni redovi po ulicama Beograda i drugih mesta da se što pre vakcinišu", dodao je Petrović.

Objasnio je da je to bila drugačija vakcinacija od sadašnje.

"Nije se davala putem injekcije, nego putem nekih plitkih zareza na površini kože kroz kapljicu vakcine. Posle brisanja etrom da bi se skinula masnoća sa kože, onda se prave dva plitka zaraza kroz same kapljice i onda se čeka jedno petnaestak, dvadeset minuta da se ta vakcina upije u kožu, odnosno da virus prodre u samu pokožicu", naveo je Petrović.

"Svaka vakcina ima svoje prednosti i nedostatke"

Naglasio je da je u redu što imamo mogućnosti da izaberemo koju vakcinu želimo.

"Svaka vakcina ima neke svoje prednosti i nedostatke. 'Fajzerova' ima veliki nedostatak što se mora čuvati i distribuirati na minus 80 stepeni, što veoma otežava primenu. Ruska vakcina se čuva na minus 20, što je mnogo prihvatljivije i lakše doći do tih rashladnih uređaja. Najpogodnija za primenu je kineska vakcina koja se čuva kao i sve do sada nama poznate vakcine, na temperaturi od 2 do 8 stepeni", istakao je Petrović.

Na pitanje da li su nas maske zaštitile ove godine i od sezonskog gripa, Petrović kaže da jesu.

"Ove maske štite od svih respiratornih infekcija, osim virusa i bakterija koji se mogu naći i prenose se u jesenje-zimskom periodu. Virus korone i gripa su slični po svojoj veličini i obliku", zaključio je doktor Petrović.

The screenshot shows a news article titled "Kako je protekao prvi dan masovne vakcinacije u Srbiji" (How the first day of mass vaccination went in Serbia). The article includes a video thumbnail showing a medical professional in a blue suit and mask administering a vaccine to an older man. The page also features several smaller images and text snippets related to the vaccination process.

Kako je protekao prvi dan masovne vakcinacije u Srbiji

Danas je u Srbiji počela masovna vakcinacija na 300 punktova u gotovo svim većim gradovima. Građani mogu telefonom ili elektronski da se prijave koju žele od tri vakcine: "Fajzera" i "Bionteka", rusku "putnjik" ili kinesku "Sinofarmovu".

Među prvima koji su stali u red za masovnu vakcinaciju u Kruševcu vojnici, policajci, zaposleni u pravosuđu, u Kraljevu stariji.

Dok Požarevac i Čačak masovnu vakcinaciju počinju sutra, u Subotici su već stigle prve doze kineske vakcine. Vakcinacija je počela i u gradu na Nišavi.

"Sutra ćemo otvoriti još pet punktova, dobili smo 5.100 vakcina, prema tome, izvol'te", kaže direktor Doma zdravlja Niš Milorad Jerkan.

Na jednom od 18 mesta za vakcinaciju u glavnom gradu, na Beogradskom sajmu, sa 120 do 150 ljudi na sat, moguća je imunizacija 1.200 ljudi dnevno. Prvog dana, rukav je zavrnuo i oko 700 pripadnika Vojske Srbije i Ministarstva odbrane.

"Da ovo bude početak vraćanja normalnog života u Srbiji. Normalnog života u kojem nećemo brinuti smemo li zagrliti jedni druge, da li smemo da odemo u provod, pozorište, bioskop, jesu li nam deca bezbedna u školama", poručuje ministar odbrane Nebojša Stefanović.

Ceo proces traje osam minuta, uz 15-minutno čekanje. Na prvi korak ka normalnom životu beogradske vlasti pozivaju i najstarije sugrađane.

"Pomažemo im pri registraciji, samo smo juče preko 700 pomogli da se prijave na portal ako to žele i nudimo pomoć ljudima da se prevezu do mesta za vakcinaciju", kaže zamenik gradonačelnika Goran Vesić.

Bar 20-30 odsto vakcinisanih da bismo bili bezbedni

A kada bi vakcine protiv koronavirusa mogle da utiču na epidemiju u Srbiji, objašnjava resorni ministar.

"Preko 30 odsto koji su preležali i imaju antitela, ako bi imali 20-30 odsto vakcinisanih, bili bi bezbedni. Podsećam bili bi bezbedni do jeseni, ono što bi trebalo da se veći deo ljudi vakciniše na jesen", poručuje ministar zdravlja Zlatibor Lončar.

U procesu imunizacije, objašnjavaju virusolozi, vreme ima bitnu ulogu.

"Za sada je pokazano da su vakcine efikasne protiv novih varijatnih virusa. U slučaju da virus i dalje cirkuliše u prirodi duži vremenski period doći će do akumulacije i novih mutacija, one se dešavaju tokom celog virusnog genoma, ali je važno pratiti one koje se dešavaju u onim genima koji su odgovorni za te proteine koji su uključeni u indukciju imunološkog odgovora organizma", naglašava virusolog i član Kriznog štaba Tanja Jovanović.

Prvog dana masovne vakcinacije među onima koji su počeli da stiču imunitet protiv koronavirusa i episkopi, sportisti, glumci.

"Hvala bogu, svet reaguje i medicina napreduje i nalazi sve efikasnije odbrane i danas ono što je epidemija bila u 14. veku nije više opasnost za čovečanstvo", kaže episkop Lavrentije.

Vakcinu je primio i Dejan Udovičić. "Potrebno je da se nas što više odazove, ovo je pravi put, da smo svi jedan tim", dodaje Udovičić.

Za vakcinaciju vam nije potreban pi-si-ar test, samo lična karta, a pre uboda i pregled lekara opšte prakse.

The screenshot shows a news article titled "DONACIJA IZ BAHREINA I PORUKA OD ŠEIKA Sleteo avion sa medicinskom opremom, Brnabić: Ovo je jedna od najvećih pojedinačnih donacija koje smo dobili". The article includes a photo of the aircraft being loaded with supplies and a small advertisement for a product.

DONACIJA IZ BAHREINA I PORUKA OD ŠEIKA Sleteo avion sa medicinskom opremom, Brnabić: Ovo je jedna od najvećih pojedinačnih donacija koje smo dobili

Avion sa medicinskom opremom, koju je Bahrain donirao Srbiji za borbu protiv kovida-19, sleteo je jutros u Beograd.

Premijerka Srbije u obraćanju medijima nakon sletanja petog aviona pomoći koji nam je uputila ova zemlja izrazila je zahvalnost toj zemlji i lično kralju Hamadu bin Isa Al Kalifa. Ona je istakla da je ovo peti avion koji je sleteo na beogradski aerodrom, sa ukupno 67,5 tona medicinske pomoći.

- Ovo je jedna od najvećih pojedinačnih donacija koje je Srbija dobila - rekla je Brnabić.

Ona je dodala da smo danas dobili 20 respiratora.

Na pitanje novinara kome će dalje biti distribuirana današnja donacija i koji je strateški cilj našeg priateljstva sa Bahreinom, premijerka je rekla da je ovo važan prvi kontakt u odnosu sa ovom bliskoistočnom zemljom.

- Kao i sve ostale donacije koje smo dobili tokom korona virusa odavde ide u centralni magacin, a onda prema potrebama našeg zdravstvenog sistema. Mi zaista nismo imali toliko veze sa ovom zemljom. Ovo je zaista prvi korak, a na nama je da dalje gradimo te odnose. Ovo je važno za geostrateški uticaj - rekla je Brnabić.

Brnabić je zahvalila i Er Srbiji na svemu što je učinila od početka epidemije na dopremanju medicinske opreme sa raznih strana.

- Sva ova pomoć i donacija ne bi tako brzo i efikasno stizala da nemamo kompaniju kao što je Er Srbija - rekla je Brnabić.

U ime kralja Bahreina video porukom se prisutnima na aerodromu obratio predsedavajući Vrhovnog veća za omladinu i sport i savetnik za nacionalnu bezbednost, šeik Naser bin Hamad Al Kalif.

On je zahvalio svim medicinskim radnicima koji se bore protiv kovida-19 kao globalne pošasti i poručio da će Bahrein nastaviti da pomaže svojim prijateljima.

- U ime kralja želim najbolje za napredak i prosperitet Srbije - rekao je šeik Al Kalif.

Dr Kon nakon sednice Kriznog štaba: Aktuelne mere ostaju na snazi, evo o čemu će se ubuduće raspravljati na sastancima

"Aktuelne mere ostaju na snazi do daljeg", rekao je danas nakon sednice Kriznog štaba epidemiolog Predrag Kon.

Naš epidemiolog je novinarima preneo da se na sednici raspravljalo o epidemiološkoj situaciji i merama, a kao glavna tema je sada i vakcinacija, koja će biti u fokusu budućih sastanaka.

Epidemiološka situacija, ističe Kon, još uvek se tretira kao nepovoljna.

- Sastajaćemo se ubuduće prvenstveno zbog vakcinacije i praćenja eventualnih problema u toj oblasti, kako bi pomogli ako bude potrebno, istakao je oni naglasio da je za celu Srbiju najvažnije da se što pre sprovede masovna imunizacija - kazao je on.

Kon je istakao da se očekuju dodatne količine vakcina kako Sputnjik V, tako i Fajzer-Biontek, a da postoje očekivanja vezana i za vakcinu Astra Zeneka. Kon je, ocenjujući informacije o početku masovne imunizacije, rekao da su one ohrabrujuće.

Podsećamo, u poslednja 24 sata u Srbiji na korona virus testirano je 10,534 osoba, od kojih je 1,688 pozitivno, dok je, nažalost, 20 osoba preminula.

Prema poslednjim podacima Ministarstva zdravlja i Instituta "Batut", na respiratorima u bolnicama širom Srbije nalazi se 171 pacijenata.

ПОЛИТИКА

The screenshot shows a news article from Politika.rs. The header reads "Agencija za lekove: Sve vakcine su proverene i bezbedne". Below the headline is a photograph of several vaccine vials. The text below the photo discusses a document from the Agency for Medicines stating that vaccines in Serbia do not have a permit for transport, which led to some citizens being denied entry. The right sidebar features a "Moj život u иностранству" (My life abroad) section with travel photos and a QR code.

Agencija za lekove: Sve vakcine su proverene i bezbedne

Dokument u kojem se tvrdi da vakcine koje se nalaze u Srbiji nemaju dozvolu za puštanje u promet, kao i da im je rok upotrebe veoma kratak, ovih dana je preplavio društvene mreže. To je uticalo na neke građane da odustanu od vakcinacije jer im nije bilo sasvim jasno da li su ispravna cepiva koja stižu u Srbiju.

U Agenciji za lekove i medicinska sredstva Srbije demanuju te navode i bilo koje tvrdnje da su određeni dokumenti koji se u prethodnim danima pojavljuju i dele po društvenim mrežama ikakav dokaz kako vakcine protiv kovida 19 nisu ispunile sve zakonom definisane i neophodne preduslove da bi smelete da se primenuju u Srbiji i kako je vakcinacija u našoj zemlji počela pre dobijanja propisanih dozvola.

– Naprotiv, odgovorno i sa punom stručnom i zakonskom podlogom tvrdimo kako je svaki dokument koji izda Agencija, svaka dozvola i sertifikat potkrepljeni rigoroznom i temeljnom ekspertskom proverom. Sve to se čini prema strogim kriterijumima iz domaće pravne regulative koja je usklađena sa zakonodavstvom EU i drugih najrazvijenijih zemalja kao i smernicama i preporukama Svetske zdravstvene organizacije. Naglašavamo da su sve neophodne dozvole za svaku vakcincu protiv kovida 19 koja se primenjuje u Srbiji izdate i blagovremeno, a uz veliki trud i zalaganje zaposlenih Agencije – napominju u ovoj instituciji.

U Agenciji ističu da se na internetu pominje i sertifikat analize za proizvod Fajzer-Biontek kovid 19 vakcine, koji se komentariše na bez ulaženja u autentičnost i izvor tog dokumenta, odnosno slike.

– Zaista postoji sertifikat izdat 11. Januara 2021. i u kojem je jasno navedeno da uzorak ove vakcine odgovara propisanim zahtevima. Dalje se navodi kako je proizvod „uvezen na osnovu Rešenja broj 515-07-20814-20-001 od 30.12.2020. izdatog od Agencije“. Navedeni dokument odnosi na seriju leka koja je uvezena po svim zakonskim osnovama i kontrolisana po najvišim standardima koje prati Agencija odnosno njena Nacionalna kontrolna laboratorija. Vakcine (tačno definisane serije i količine) na koje se odnosi ovaj sertifikat stoga imaju sve neophodne dozvole i smeju da se primene u imunizaciji u našoj zemlji u skladu sa sažetkom karakteristika leka. To je omogućeno kako pomenutim Rešenjem, to jest uvoznom dozvolom/odobrenjem za uvoz leka izdatog u skladu sa članom 141. Zakona (na koju se dokument poziva), tako i samim sertifikatom analize koji je i konačna potvrda Agencije koja se izdaje pre nego što bilo koji lek sme da se primenjuje – ističu u ovoj instituciji.

Proizvod se ne sme prodavati i sa njim na bilo koji način rukovati, sem za potrebe koje su definisane uvoznom dozvolom odnosno odobrenjem na koju se poziva i sertifikat analize i na to se odnosi fraza da „lek nema dozvolu za stavljanje u promet na teritoriji Republike Srbije“ koja se takođe nalazi na sertifikatu. Ta uvozna dozvola, odnosno odobrenje je bazirano na zahtevu zdravstvene institucije, u ovom slučaju Instituta za javno zdravlje Republike Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ i Agencija je u ovom trenutku do sada za ovu vakcincu izdala dve uvozne dozvole/odobrenja (17.12.2020. i 30.12.2020.), odnosno tri sertifikata analize (23.12.2020. – nakon čega je započeta vakcinacija po prvi put u Srbiji, a zatim i 04.01.2021. i 11.01.2021.).

– Agencija je u međuvremenu izdala i uslovnu odnosno privremenu dozvolu za predmetnu vakcincu i nastaviće da temeljno kontroliše svaku uvezenu seriju vakcina protiv kovida 19 ovog proizvođača, ali i sve druge lekove, vakcine i medicinska sredstva, kao što je to činila i u prethodnih 16 godina svog postojanja. Svi navedeni podaci su u duhu transparentnog delovanja, dostupni putem pretraživača po ključnim rečima na internet stranici Agencije www.alims.gov.rs kao što je to slučaj i sa svim drugim proizvodima i postupcima koje na bilo koji način odobravamo – napominju u Agenciji za lekove.

Iz ove ustanove uveravaju građane da će oni da nastave da kontrolišu kvalitet, efikasnost i bezbednost svih lekova, a posebno vakcina protiv kovida 19 i da će javno objavljivati informacije o svim aktivnostima kako bi se predupredile sve moguće dezinformacije i dovođenje u opasne zablude građana Srbije.